

Hoe Pasen het elektriciteitsnet in onbalans bracht

Onbalans in het elektriciteitsnet! Op 17 januari zijn we op een haar na (50 MW, of 10 grote windmolens) ontsnapt aan een elektriciteitstekort. Op 2 april meldde De Standaard dan weer dat het Belgische elektriciteitsnet tot ruim 1000 MW vermogen te veel te verwerken kreeg. Dat kwam door het zonnige en frisse lenteweer en het lage verbruik tijdens het paasweekend. Soms is het te weinig, dan is het te veel. Hoe komt dat?

Hoewel het aandeel hernieuwbare energie in België nog steeds beperkt is, zijn het toch onze windturbines en zonnepanelen die de boosdoener zijn. Het voorval wijst op een acuut probleem bij de integratie van hernieuwbare energie: moeder natuur bepaalt wanneer je produceert. De recente gebeurtenissen illustreren eens te meer dat er moet worden geïnvesteerd om meer hernieuwbare energie technisch haalbaar te maken.

Het is van groot belang dat de balans in het energienet wordt bewaakt. Ten allen tijde moet de productie van elektriciteit gelijk zijn aan de vraag. Als dat niet zo is, kan het elektriciteitsnet gedeeltelijk uitvallen. Het huidige elektriciteitsnet is nu eenmaal niet aangepast aan een grote instroom van variabele hernieuwbare energie. En eens het net het begeeft, gaat het licht onverbiddelijk uit. Een black-out kost geld, veel geld. Niet-geleverde energie is, in termen van economische en menselijke schade, veel duurder dan de energie zelf. Zo was er bijvoorbeeld een black-out aan de oostkust van de Verenigde Staten, nu 10 jaar geleden. Daar liep de economische schade op tot verschillende miljarden dollar.

Voor de traditionele energieproducenten zijn onbalansen erg slecht nieuws. Wettelijk is Elia verplicht om het injecteren van hernieuwbare energie altijd toe te laten en heeft deze ook steeds voorrang op traditionele productie. Met Pasen was er dus een energieoverschot. Elia heeft toen snel en adequaat gereageerd. Om een ramp te voorkomen, moesten ze alles uit de kast halen om het energieoverschot kwijt te raken. Hiervoor werden enkele gascentrales gestopt, wat een financiële domper voor de uitbater van die gascentrales betekent. Het is dan ook niet te verwonderen dat veel gascentrales er de brui aan geven.

En daar wringt dan weer het schoentje voor volgende winter. Als er weinig zon is en gascentrales gesloten zijn, gaan we dan nog meer (kern)energie uit Frankrijk kopen? Dat lijkt moeilijk, gezien het voorval op 17 januari. De interconnectie met Frankrijk werd toen al tot de limiet geduwd. En wat in 2015, als we de wet op de kernuitstap moeten naleven en er nog minder zal geproduceerd worden?

Als we veel hernieuwbare energie willen integreren, moet het hele net aangepast worden. We hebben een net nodig dat kan omgaan met die onvoorspelbare productie: het smart grid. Verder investeren in extra opslagcapaciteit voor elektriciteit is ook een enorme hulp om de schommelingen op te vangen. Dit smart grid staat echter nog in haar kinderschoenen. Technisch is het mogelijk, maar het kost enorm veel geld.

Op korte termijn zullen andere oplossingen nodig zijn. We hebben veel opties om de bevoorradingszekerheid de komende jaren te garanderen. Veel van deze oplossingen zijn evenwel niet duurzaam. Dat we ze moeten aanwenden is helaas een gevolg van een falend energiebeleid in België. Om de bevoorradingszekerheid te garanderen, kunnen we werken aan ons productiepark: na de zonnepanelen kunnen we nu ook gascentrales subsidiëren zodat ze het hoofd boven water

kunnen houden. We kunnen ook de kerncentrales wat langer openhouden of zelfs terug naar steenkool gaan. Andere mogelijkheden zijn om nog meer energie te kopen uit het buitenland of om groene energie uit te schakelen wanneer onbalans dreigt. Maar daardoor worden investeringen in groene energie weer minder aantrekkelijk. Het is een kwestie om een combinatie van de ecologisch en economisch meest duurzame opties te kiezen. Wat verkies jij?

YERA
info@yera.be